

e-novičke

oktober 2012

Dragi bralci, pred vami je najobsežnejša številka doslej. Predstavljamo kar devet novih publikacij, od tega smo tri izdali na ACS. Veseli smo, da ste se tokrat tako številno odzvali povabilu in dodobra napolnili rubriko Kotiček je vaš. Želim vam prijetno branje, Nevenka Kocijančič, izvršna urednica e-Novičk

VSEBINA

Domače novičke	2–5
Uspešni Dnevi slovenskih svetovalnih središč 2012	2
Priprave na pilotne ekspertne zunanje evalvacije	2
Predstavitve naših dejavnosti na 12. Festivalu za tretje življenjsko obdobje	3
Okrogla miza V tretjem gre rado – Učenje in ustvarjalnost v tretjem življenjskem obdobju	4
Podeljene letošnje državne nagrade za dosežke na področju šolstva	5
Projekti ESS	5–6
Spopolnjevanje delujočih svetovalcev v središčih ISIO	5
Povabilo na Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj	6
Teden vseživljenjskega učenja 2012	7
Z odprtja hrvaškega Tedna vseživljenjskega učenja	7
Razpis za Priznanja ACS za promocijo učenja in znanja 2012	7
Mednarodno sodelovanje	8–10
Vtisi z zaključne konference projekta Eur-Alpha v Bonnu	8
Udeležili smo se ciprske konference o pismenosti	9
Vključujoče izobraževanje in učenje: izzivi in priložnosti	10
Vabimo	10–11
Pripravljamo Letni posvet o izobraževanju odraslih 2012	10
Pomembne publikacije	11–16
Andragoško vodenje	11
Razvijanje kakovosti izobraževanja odraslih	11
Temeljne zmožnosti odraslih	12
Pogledi na izobraževanje 2012 – Kazalniki OECD	13
Projekt o pismenosti na delovnem mestu	13
Poročilo Evropske komisije opozarja na velike geografske razlike v izobraževanju	14
Iz izobraževanja v poklicno življenje	15
Mednarodne kvalifikacije	15
Odplačilne klavzule v Evropi	16
in še več kot enkrat toliko drugih prispevkov	16–34

Uspešni Dnevi slovenskih svetovalnih središč 2012

Za nami so že osmi [Dnevi slovenskih svetovalnih središč](#). Vsa svetovalna središča so med 19. in 21. septembrom z različnimi dogodki in dejavnostmi promovirala učenje in izobraževanje ([program dogodkov](#)). Več dogodkov se je povezovalo z letošnjim *Evropskim letom aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti*. Letošnje dneve je zaznamovala tudi obletnica delovanja treh svetovalnih središč: Gorenjska, Postojna in Zasavje.

V treh dneh se je zvrstilo kar 78 različnih dogodkov. Omeniti velja, da so se nekateri zvrstili še pred uradnim datumom, nekateri pa tudi po uradnem zaključku. Središča so pripravila različne dogodke, med drugim:

- **stojnice znanja** na različnih javnih mestih, kjer so skupaj s partnerji promovirali možnosti izobraževanja (zgornja fotografija je iz Nove Gorice);
- **brezplačne delavnice in tečaje**, namenjene različnim ciljnim skupinam odraslih;
- **strokovne dogodke in posvete**;
- **kontaktne oddaje** na lokalnih radijskih in televizijskih postajah;
- **dneve odprtih vrat** v svetovalnih središčih.

V skupnem časopisu [Info-ISIO 2012–2013](#) smo poleg različnih možnosti izobraževanja predstavili novosti v izobraževalnem sistemu, svetovalni podpori in pri pomoči odraslim, možnosti sofinanciranja izobraževanja odraslih in še kaj.

Središča poročajo o zelo dobrih odzivih in obisku, zato lahko povzamemo, da s takšnimi skupnimi dogodki povečujemo prepoznavnost svetovalnih središč za izobraževanje odraslih v lokalnih okoljih, hkrati pa promoviramo možnosti izobraževanja in učenja, namenjene različnim skupinam odraslih.

V tokratni številki *e-Novičk*, v rubriki *Kotiček je vaš*, vtise predstavlja Svetovalno središče Maribor (pišejo o posvetu, ki so ga pripravili), v prihodnji številki pa bo kratko predstavitev dogodkov pripravilo Svetovalno središče Novo mesto.

Mag. Andreja Dobrovoljc (andreja.dobrovoljc@acs.si), ACS

Priprave na pilotne ekspertne zunanje evalvacije

Na Andragoškem centru Slovenije v letu 2012 pilotno vpeljujemo ekspertne zunanje evalvacije v izobraževanju odraslih, ki bodo dopolnile procese notranjega presojanja kakovosti (samoevalvacije) v izobraževalnih organizacijah. Na ta način bodo organizacije pridobile zunanjo povratno informacijo o kakovosti dela na izbranih področjih, vključno s priporočili za nadaljnji razvoj. V letu 2012 bo pilotna ekspertna zunanja evalvacija obravnavala dve področji kakovosti: notranji sistem presojanja in razvijanja kakovosti in podpora udeležencem pri izobraževanju.

Na pilotno izvedbo ekspertne zunanje evalvacije se je treba temeljito pripraviti, zato smo za vse vključene pripravili srečanje oziroma usposabljanje. 20. junija smo pripravili **srečanje za dve sodelujoči izobraževalni organizaciji** – Ljudsko univerzo Murska Sobota in Ljudsko univerzo Šentjur, kjer smo se pogovorili o izhodiščih, namenu in poteku ekspertne zunanje evalvacije ter organizaciji usmerili pri pripravi samoocene izobraževalne organizacije.

25. in 26. septembra pa smo izvedli dvodnevno **usposabljanje za ekspertne zunanje evalvatorke**, ki so bile izbrane na razpisu: *Nada Klučar, Inga Krusič Lamut, mag. Jasna Kržin Stepišnik, dr. Tatjana Novak, Ida Srebotnik in Mirjana Šibanc, spec.* Na usposabljanju smo s pomočjo predavanj, razprav, z reševanjem praktičnega primera in igro vlog obravnavali izhodišča in namen ekspertne zunanje evalvacije, področji in merila, ki bodo predmet zunanje evalvacije, ter potek ekspertne zunanje evalvacije. Poseben poudarek je bil na načinu pregleda samoocene izobraževalne organizacije, izvedbi obiska ter pripravi poročila o ekspertni zunanji evalvaciji.

V oktobru bodo ekspertne zunanje evalvatorke izvedle obisk v izbrani organizaciji ter nato do decembra pripravile končno poročilo s priporočili za nadaljnji razvoj.

Več o nalogi si lahko ogledate na spletni strani: http://kakovost.acs.si/spodbude/zunanja_evalvacija/

Alenka Jurič Rajh (alenka.juric.rajh@acs.si) in Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

Predstavitev naših dejavnosti na 12. Festivalu za tretje življenjsko obdobje

Andragoški center Slovenije se je s svojimi partnerji (Društvo ANBOT, Društvo upokojencev Škofja Loka, Ljudska univerza (LU) Ajdovščina, LU Jesenice, LU Ormož, LU Slovenska Bistrica, LU Škofja Loka, PUM Radovljica, RIC Novo mesto, UPI – Ljudska univerza Žalec, VITRA, Zavod Papirot in Zavod Znanje Postojna) predstavil na 12. Festivalu za tretje življenjsko obdobje, ki se je odvijal od 1. do 3. oktobra 2012 v ljubljanskem Cankarjevem domu. Svojo predstavitev smo zaokrožili z okroglo mizo, na kateri smo predstavili video *V tretjem gre rado – Učenje in ustvarjalnost v tretjem življenjskem obdobju*, a o tem v članku, ki sledi.

Park vseživljenjskega učenja in izobraževanja je obiskalo veliko ljudi. Ob naši stojnici so se zadržali pisatelj in psiholog *dr. Vid Pečjak*, letošnji častni ambasador festivala (na fotografiji), predsednik države, *dr. Danilo Türk*, s soprogo, nekateri dobitniki priznanj in mnogi drugi, ki jih je pritegnila živahnost našega razstavnega prostora. Veseli smo bili obiska vseh – najmlajših, študentov, upokojencev in drugih. Mnoge so zanimali izobraževalni

programi za starejše, zato smo jih usmerili v ljudske univerze, univerze za tretje življenjsko obdobje, društva upokojencev in druge ustanove po Sloveniji, ki za njih izvajajo programe. Nekatere so pritegnili naši [dobitniki priznanj za promocijo učenja in znanja](#), saj so prav vsi premagali na videz nepremagljive ovire, da so dosegli svoj cilj, ali pa so s svojim zgledom k učenju pritegnili mnoge. Nekaj pa je bilo tudi takšnih, ki so bili željni le pogovora. Vsekakor si želimo, da smo jih s pogovori in predstavljenimi primeri dobrih praks spodbudili za kakršno koli učenje.

Galerijo fotografij s festivala objavljamo na [TVU Facebook strani](#).

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS in Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Okrogla miza V tretjem gre rado – Učenje in ustvarjalnost v tretjem življenjskem obdobju

3. oktobra smo na Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu pripravil okroglo mizo. Za uvod smo predvajali video [V tretjem gre rado – Učenje in ustvarjalnost v tretjem življenjskem obdobju](#), ki je nastal v sodelovanju ACS in RTV Slovenije. Video je že s svojo sestavo (kariera po 50-tem, medgeneracijsko sodelovanje, učenje kot oblika dejavnega staranja ter prostovoljstvo kot tretja kariera) nakazal vsebinske iztočnice za pogovor.

Predstavitvi videa je sledila okrogla miza, ki jo je vodila *Slavica Borka Kucler*, idejna avtorica videa in naša zunanja sodelavka. Med dobro obiskano razpravo so se zbrani osredotočili na tri področja, ki so pereča in pogojena z **ekonomsko krizo, oblikami kariernih poti v tretjem življenjskem obdobju** ter lokalnim okoljem oziroma s **socialno vključenostjo in z odgovornostjo za razvoj skupnosti**, kar bo tema evropskega leta prihodnje leto (*Evropsko leto državljanov*).

V uvodu je voditeljica izpostavila nasprotujoča in izključujoča se stališča vlade v zvezi z upokojevanjem, malim delom kot virom dodatnega zaslужka upokojencev, obubožanjem upokojencev in nujno solidarnostjo. S socialnimi implikacijami ekonomske krize, še posebej, ko gre za generacijo 55+, je pogovor nadaljevala *mag. Iris Lojvec* z Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje. Svoje poglede in izkušnje glede mnogoterosti kariernih poti v tretjem življenjskem obdobju sta predstavili *Natalija Planinc*, predsednica

Društva Anbot iz Pirana, z vidika prostovoljstva in učnih ter društvenih dejavnosti, in *Metka Zupanek*, predsednica Društva Lipa, Univerza za tretje življenjsko obdobje Domžale, z vidika univerze za tretje življenjsko obdobje. *Jože Prah* (na fotografiji), mentor študijskih krožkov na Zavodu za gozdove Slovenije, je z nami delil nekaj navdihujočih zgledov in spoznanj iz svoje dolgoletne prakse na področju medgeneracijskega sodelovanja in socialne vključenosti. Poudaril je, da so povezovanje, sodelovanje in spoštovanje vseh generacij ključnega pomena za razvoj in živost lokalnega okolja. Ob koncu razprave smo si prisotni izmenjali še nekaj lastnih izkušenj in pogledov.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Podeljene letošnje državne nagrade za dosežke na področju šolstva

Svetovni dan učiteljev, 5. oktober, v Sloveniji obeležujemo tudi s podelitvijo nagrad Republike Slovenije na področju šolstva. Nagrade za leto 2012 so podelili v četrtek, 4. oktobra, v Grand hotelu Union v Ljubljani. Slavnostni govornik na prireditvi je bil *dr. Jože Trontelj*, predsednik SAZU. Zbrane je nagovoril tudi minister dr. Žiga Turk, ki je med drugim dejal, da vsa zgodovina človeštva temelji na znanju: »Iz generacije v generacijo je količina znanja večja, kajti znanje, ki je pridobljeno, ostane; to je vrednota, ki je čas ne izbriše, ki se prenaša iz roda v rod.«

Letošnje nagrade so prejeli:

- *Jožica Pantar* za življenjsko delo na področju predšolske vzgoje,
- *mag. Magdalena Bobek in Marija Zupan* za izjemne dosežke na področju osnovnega šolstva,
- *Karla Zajc Berzelak* za življenjsko delo na področju srednjega šolstva,
- *dr. Olga Dečman Dobrnjič* za izjemne dosežke na področju dijaških domov,
- *dr. Miran Hladnik in Igor Dekleva* za življenjsko delo na področju visokega šolstva,
- *dr. Andrej Brodnik* za izjemne dosežke na področju visokega šolstva,
- *Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza* za življenjsko delo na področju izobraževanja odraslih,
- *Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje* za izjemne dosežke na področju izobraževanja odraslih.

Vsem dobitnikom priznanj iskreno čestitamo. Veseli nas zlasti, da sta letos med njimi dve ustanovi, ki razvijata in izvajata programe in dejavnosti, namenjene odraslim.

Obrazložitve podeljenih nagrad so objavljene na [spletni strani MIZKŠ](#).

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

PROJEKTI ESS

Spopolnjevanje delujočih svetovalcev v središčih ISIO

7. septembra smo na Andragoškem centru Slovenije v okviru naloge *Spopolnjevanje delujočih svetovalcev v središčih ISIO* v letu 2012 izvedli drugo delavnico z naslovom *Svetovalno delo z ljudmi s težavami v duševnem zdravju*.

Dr. Vesna Švab nam je predstavila značilnosti najpogostejših motenj duševnega zdravja in kako jih obvladovati, mreže pomoči in rehabilitacijske programe, namenjene ljudem s težavami v duševnem zdravju, kako pravilno izbrati in uporabiti komunikacijske veščine pri delu z ljudmi, ki imajo težave v

duševnem zdravju, ter kakšna je vloga izobraževanja pri zdravljenju in obvladovanju težav v duševnem zdravju.

Naloga sodi v aktivnost *Usposabljanje in spopolnjevanje za svetovalno delo v izobraževanju odraslih*, ki jo izvajamo v projektu ESS *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014*.

Jerca Rupert (jerca.rupert@acs.si), ACS

Povabilo na Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj

Vabimo vas k udeležbi v programu, s katerim želimo ozavestiti odnos do narave in okrepiti uporabo načel trajnostnega razvoja. V ta namen bomo v oktobru in novembru 2012 izvedli *Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj*, in sicer:

- uvodno srečanje v Ljubljani (ACS, **26. oktober 2012**),
- dvodnevna delavnica na terenu (**9. in 10. november 2012**),
- zaključno srečanje v Ljubljani (ACS, **22. november 2012**).

Usposabljanje je namenjeno celovitemu razumevanju in posledično učinkovitemu odgovornemu ravnanju s skupnimi viri. Spoznali boste pojem in načela trajnosti, opazovali delovanje ekosistema ter se posvetili trajnostnim rešitvam primerov iz svojih okolij, ki jih boste predstavili po lastni izbiri.

Vabimo vas torej z naborom uporabnih zgledov s področja trajnosti in s podpisi avtorjev programa: *prof. dr. Boštjan Anko, prof. dr. Alenka Gaberščik, mag. Vida Ogorelec* in *dr. Nevenka Bogataj*.

Udeležba na usposabljanju je **brezplačna**, saj izvedbo usposabljanja finančno podpirata Evropska unija s sredstvi Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Udeleženci boste pokrili le strošek svojih prevozov in ene nočitve s hrano za terenski del usposabljanja.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Po zaključku programa in opravljenih obveznostih boste prejeli potrdilo Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport o uspešno zaključenem usposabljanju.

Število mest je omejeno na **15**. Prednost boste imeli tisti, ki že izpeljujete oziroma sodelujete v programih trajnostnega razvoja.

Zainteresirane vabimo k prijavam do zapolnitve prostih mest (E: karmen.rajar@acs.si). Dodatne informacije so vam na voljo pri Karmen Rajar (T: 01 5842 561) in dr. Nevenki Bogataj (T: 01 5842 579).

Karmen Rajar (karmen.rajar@acs.si), ACS

Z odprtja hrvaškega Tedna vseživljenjskega učenja

Obisk odprtja hrvaškega Tedna vseživljenjskega učenja je vsakič zelo prijeten dogodek. Utrjuje vezi z nosilno ustanovo, [Agencijo za poklicno izobraževanje in izobraževanje odraslih](#), ki nam že od leta 2008 naprej priznava, da so se od nas veliko naučili in da vsako leto budno spremljajo naša prizadevanja pri promociji izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. Po drugi strani pa se tudi mi vsakič razveselimo njihovega napredka in svežih zamisli. Med slednjimi je bilo tokrat, 24. septembra na slovesnosti v Nacionalni in univerzitetni knjižnici v Zagrebu, javljanje koordinatorjev iz različnih upravnih enot po državi. Začetne težave s tele-konferenčnim sistemom so sicer postavile pod vprašaj zaupanje v moč tehnologije, kasnejša poročanja o številnih partnerjih in dogodkih na lokalni ravni pa so nam dejansko pričarala občutek o razsežnostih festivala. Ta je letos peti po vrsti, če ne štejemo njegovega predhodnika v letu 2002, ki je združeval le prizadevanja devetih ljudskih univerz. Vsi so opisani v jubilejni [publikaciji](#).

Na slovesnosti so bila podeljena [tri priznanja](#), poimenovana *Maslačak znanja (Regratova lučka znanja)*, za izjemne učne dosežke odraslih (na fotografiji vsi trije dobitniki priznanj). V popoldanskem delu pa tudi ves teden je bila v središču pozornosti tema Evropskega leta 2012: dejavno staranje. Med tujimi predavatelji je bila tudi *dr. Ana Krajnc*, predstavnica Univerze za tretje življenjsko obdobje in Društva za izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju iz Slovenije.

Več o prireditvi in hrvaškem festivalu učenja najdete na njihovi [spletni](#) in [Facebook strani](#).

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Razpis za Priznanja ACS za promocijo učenja in znanja 2012

Ponovno vas vabimo, da sodelujete na letošnjem razpisu za Priznanja ACS za promocijo učenja in znanja za leto 2012. Predlagajte posameznika, ki z učenjem premaguje osebne ovire, spreminja lastno življenje ali z zgledom pomaga drugim. Morda v vašem okolju prepoznate skupino ali društvo, ki uspešno deluje na področju medgeneracijskega povezovanja in vseživljenjskega učenja, in bi svoje znanje rado predstavilo tudi drugim. Zbiramo tudi predloge za učeča se podjetja, ustanove in lokalne skupnosti.

Razpis je odprt le še do **14. oktobra 2012**. Zgodbe dobitnikov iz preteklih let si oglejte na spletni strani <http://tvu.acs.si/priznanja/dobitniki/>. Več o [razpisu](#) objavljamo na spletni strani projekta [Teden vseživljenjskega učenja](#).

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Vtisi z zaključne konference projekta Eur-Alpha v Bonnu

4. septembra se je v Bonnu s konferenco z naslovom *Učenje pismenosti – njegovo mesto v Evropi: vprašanja in pomisleki učencev in učiteljev* končal triletni projekt *Evropska mreža za razvoj pisnih in računskih spretnosti odraslih* ([European Network for Adult Literacy and Numeracy – Eur-Alpha](#)), ki smo ga na kratko predstavili že v [februarski številki e-Novičk](#).

Zaključne konference smo se iz Slovenije udeležile: predstavnica Ljudske univerze Velenje in učiteljica v programih *Usposabljanje za življenjsko uspešnost (UŽU)*, *Mirjam Šibanc*, dve njeni udeleženki s programa *Izzivi podeželja*, *Antonija Jeraj* in *Ivana Benda* (na fotografiji so skupaj z Michaelom Powerjem iz Irske), ter avtorica članka, predstavnica ACS.

Osrednja vsebinska točka konference je bila predstavitev rezultatov projekta:

- *Manifesta udeležencev* ([The learners' MANIFESTO](#)) – pripravili so ga odrasli udeleženci izobraževanja iz več evropskih držav, v njem pa so zapisali, kaj in kako se želijo učiti;
- deklaracije učiteljev v programih za odrasle ([The Charter](#)) – spisali so jo učitelji v programih za odrasle, v njej so povzeli svoje dolgoletne izkušnje pri delu z odraslimi;
- zbornika dobrih praks iz več držav ([Enhancing the power to take action](#)) – vsebuje med drugim tudi primer uspešne udeleženke programa *Izzivi podeželja* iz Slovenije.

Udeleženci projekta so ponazorili, kaj pomeni danes živeti v Evropi, če nimaš ustrezne izobrazbe, službe, denarja in moči, da bi spremenil svoj položaj. Menijo, da je to politično vprašanje in problem, zato so svoja sporočila namenili tistim, ki odločajo.

Sporočila projekta *Eur-Alpha* so za Slovenijo pomembna. Izobraževalci odraslih in udeleženci programov lahko v njih najdemo potrditev, da v Evropi nismo sami v svojih prizadevanjih, in iz njih črpamo navdih za nadaljnje delo. Vsi skupaj, posebej pa še načrtovalci politik bi morali razumeti besede evropske komisarke za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade, *Androulle Vassiliou*: »Naložbe v izboljšanje pismenosti državljanov vseh starosti so gospodarsko upravičene, saj posameznikom in družbi prinašajo otipljive koristi, ki jih dolgoročno lahko opredelimo v milijardah evrov.«

Vabimo vas, da preberete še [daljši članek](#) o vtisih s konference.

Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

Udeležili smo se ciprske konference o pismenosti

Dvodnevno konferenco *Pismenost za vse (Literacy for All)* sta organizirala Ministrstvo za šolstvo in kulturo Ciper in Evropska komisija v okviru ciprskega predsedstva Svetu Evrope 5. in 6. septembra v Nikoziji. Na njej je bilo predstavljeno poročilo [strokovne skupine na visoki ravni](#), ki jo je Evropska komisija ustanovila, da bi analizirala razpoložljive podatke, ocenila najbolj učinkovite politike in opredelila načine za doseg skupnega cilja – izboljšati ravni pismenosti, saj je slednja bistvenega pomena za izboljšanje življenja ljudi, razvijanje znanja, inovacij in gospodarskega razvoja.

Poročilo ([poročilo v angleščini](#)), predstavljeno na konferenci, prinaša tudi primere uspešnih projektov opismenjevanja v evropskih državah in primere posameznikov, ki so se spoprijeli z nepismenostjo in tako korenito spremenili svoje življenje.

Evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade, Androulla Vassiliou, je v svojem zaključnem govoru poudarila, da *»živimo protislovje: medtem ko sta branje in pisanje v današnjem digitaliziranem svetu pomembnejša kot kdaj koli prej, v pismenosti še vedno zaostajamo. To zaskrbljujoče stanje moramo nujno spremeniti.«* ([govor v angleščini](#))

Konference se je udeležil direktor ACS, mag. Andrej Sotošek, ki je pripravil [daljše poročilo o dogodku](#).

Več informacij je objavljenih v [sporočilu za medije](#) (Evropska komisija, 6. september 2012) in na [spletni strani ciprskega predsedstva Svetu Evrope](#).

Vabimo vas, da si ogledate tudi dveminutni [video posnetek](#) nagovora nizozemske princese Laurentien, ambasadorke dobre volje za pismenost in vodje strokovne skupine na visoki ravni, ob dnevu pismenosti.

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Vključujoče izobraževanje in učenje: izzivi in priložnosti

Na povabilo organizatorjev – Evropske zveze izvajalcev storitev za osebe s posebnimi potrebami ([EASPD](#)) in madžarske Zveze za vseživljenjsko učenje – smo se 13. in 14. septembra 2012 v Budimpešti udeležili zaključne konference multilateralne mreže Comenius – [Pathways to inclusion](#) (P2i). Dogodek je bil namenjen pregledu stanja na področju politike in prakse inkluzivnega izobraževanja, predstavitvi rezultatov triletnega sodelovanja enajstih evropskih partnerjev, med njimi je bil tudi Center za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič, Draga pri Igu, ter opredelitvi odgovorov na aktualne izzive. Okrog 250 udeležencev iz 30 držav je zastopalo ustanove za osebe s posebnimi potrebami, njihove uporabnike, izobraževalne organizacije, univerze, društva in mnoge druge.

V delavnici na temo *Vseživljenjsko učenje za vse – odgovori na izzive finančne krize* sem avtorica članka govorila o slovenskih pristopih k ozaveščanju o pomenu izobraževanja ter izboljševanju dostopa do vseživljenjskega učenja za vse. Udeležencem sem predstavila *Teden vseživljenjskega učenja* ter kampanjo *Zgledi vlečejo* in z video-portretom dobitnika priznanja ACS 2012, Jožeta Pirha, poudarila, da ima njihovo in naše poslanstvo mnoge skupne točke.

Na konferenci so največ pozornosti in odobravanja poželi udeleženci, ki sami prihajajo iz vrst oseb s posebnimi potrebami. Njihove izpovedi so bile ganljive in hkrati navdušujoče. Več o konferenci najdete na njeni [spletni strani](#), kjer bodo v kratkem objavljeni tudi prispevki ter manifest o inkluzivnem izobraževanju, ki prinaša priporočila vsem deležnikom za uveljavitev bolj vključujočega izobraževanja in družbe nasploh.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

VABIMO

Pripravljamo Letni posvet o izobraževanju odraslih 2012

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport ter Andragoški center Slovenije pripravljata *Letni posvet o izobraževanju odraslih 2012*. Ta bo **5. in 6. decembra v ljubljanskem Hotelu Mons** (Pot za Brdom 4).

Po uvodnih besedah ministra, *dr. Žige Turka*, in začetni predstavitvi družbeno-ekonomskih trendov v Sloveniji do leta 2020 bo beseda tekla o ključnih usmeritvah naše države pri razgovorih z Evropsko komisijo o novi perspektivi. Predstavljena bo tudi aktualna različica *Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih*. O njej pa tudi o vlogi in ambicijah omrežij v izobraževanju odraslih ter o priznavanju neformalnega učenja – prednostni tematiki na našem področju – bomo udeleženci razpravljali v treh delovnih skupinah. Te bodo tudi priložnost za predstavitev dosežkov in primerov dobrih praks.

Drugi dan posveta bodo o delu v nekaterih tematskih skupinah Evropske komisije poročale predstavnice Slovenije, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pa bo posvet obogatilo s predstavitvijo sodobnih

tem, ki jih pokriva. Dogodek bomo končali s tradicionalnim omizjem predstavnikov politike, ki bodo odgovarjali na vnaprej postavljena vprašanja udeležencev.

Zdaj že uveljavljena spletna podpora Letnemu posvetu bo **po 15. oktobru** dostopna na naslovu <http://pro.acs.si/lp2012>. Tu bodo objavljene podrobnejše informacije in program, možna bo pa tudi e-prijava vaše udeležbe.

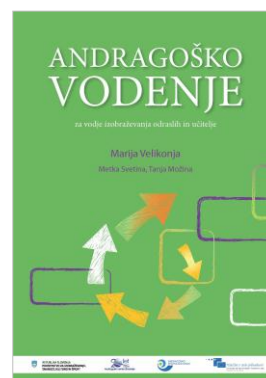
Vljudno vabljeni!

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Andragoško vodenje

Avgusta 2012 smo v projektu ESS *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014* (aktivnost *Usposabljanje in spopolnjevanje za andragoško delo*) izdali publikacijo [Andragoško vodenje](#) avtoric mag. Marije Velikonje, Metke Svetina in dr. Tanje Možina.

Publikacija je namenjena vodjem izobraževanja odraslih in učiteljem. V publikaciji je opredeljena vloga vodje izobraževanja odraslih kot andragoškega vodje; obravnavan je učiteljev profesionalni razvoj; prikazani so vplivi, ki jih prinašajo v njegovo delo z odraslimi njegova pojmovanja o učenju in znanju; predstavljene so značilnosti odraslih udeležencev izobraževanja, ki jih morata poznati vodja izobraževanja odraslih in učitelj, ki poučuje odrasle. Tovrstna strokovna izhodišča so v nadaljevanju umeščena v postopke priprave in udejanjanje izvedbenega kurikula.

Dr. Tanja Možina (tanja.mozina@acs.si), ACS

Razvijanje kakovosti izobraževanja odraslih

V avgustu smo s pomočjo sredstev Ministrstva za znanost, izobraževanje, kulturo in šport ter Evropskega socialnega sklada v projektu *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014* izdali slovensko-angleško promocijsko brošuro [Razvijanje kakovosti izobraževanja odraslih / Quality Development in Adult Education](#).

Publikacija na kratko povzema večino tistega, kar smo na področju kakovosti delali v zadnjih desetih letih. S podporo razvoju kakovosti izobraževanja odraslih, z našimi projekti in dejavnostmi se trudimo prispevati k udejanjanju pravice odraslih prebivalcev Slovenije do kakovostnega izobraževanja.

V brošuri tako ob temeljnih izhodiščih, ki nas pri delu vodijo, predstavljamo razvoj kakovosti izobraževanja odraslih ter ključne projekte in dejavnosti s področja kakovosti, ki so nastali na ACS (npr. *Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje – POKI, Svetovalci za kakovost, Ekspertna zunanja evalvacija, usposabljanja za projekte* itd.). Bralca seznanimo tudi z informacijsko-komunikacijsko podporo, ki smo jo vzpostavili za lažje izpeljevanje procesov samoevalvacije, s spodbudami za vlaganja v kakovost izobraževanja odraslih, z dejavnostjo publiciranja strokovne literature s področja kakovosti v slovenskem jeziku ter z mednarodnim sodelovanjem.

Brošura je pripravljena v slovenskem in angleškem jeziku, saj z njo poleg slovenskih bralcev o dejavnostih razvoja kakovosti izobraževanja odraslih želimo nagovoriti tudi angleško govorečo strokovno javnost.

Dr. Tanja Možina (tanja.mozina@acs.si) in Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

Temeljne zmožnosti odraslih

V projektu *Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014*, ki ga omogočata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, smo izdali nov priročnik z naslovom [*Temeljne zmožnosti odraslih*](#). Publikacija je zasnovana kot uporabno orodje za učitelje, ki delajo z odraslimi iz ranljivih skupin, pa tudi za strokovnjake, ki prihajajo pri svojem vsakodnevnem delu v stik z odraslimi.

Vsi, ki jih zanima učenje in izobraževanje odraslih, bodo na enem mestu dobili jasne informacije o pomenu ključnih kompetenc oziroma temeljnih zmožnosti v izobraževanju odraslih. Te postajajo v času hitrih sprememb, globalizacije in digitalne revolucije vse pomembnejše za zagotavljanje enakopravnih izobraževalnih možnosti. V priročniku so zbrani kratki prispevki različnih strokovnjakov s področja izobraževanja odraslih, v katerih na strukturiran, enostaven, predvsem pa uporaben način pojasnjujejo glavne vidike nastanka, razvoja in vpeljevanja temeljnih zmožnosti v vsakdanjo učiteljsko prakso.

Vsebina priročnika je razdeljena na tri bistvene sklope: prvi prinaša temeljne koncepte o razvoju temeljnih zmožnosti, drugi natančneje pojasnjuje značilnosti odraslih iz ranljivih skupin, zadnji pa usmerja v razmišljanje o konkretnih izvedbah programov. Praktično vrednost priročnika predstavljajo podpoglavja z naslovom *Praktični vidiki in namigi za osebni razmislek*.

Najpomembnejšemu kriteriju – uporabnosti priročnika v praksi – je prilagojen tudi diskurz, ki ni obremenjen z zapletenim znanstvenim jezikom, ter pregledno oblikovanje, ki upošteva navade učenja odraslih iz ranljivih skupin.

Manuel Kuran (manuel.kuran@acs.si), ACS

Pogledi na izobraževanje 2012 – Kazalniki OECD

OECD je v okviru programa *Kazalniki v izobraževalnih sistemih (Indicators of Educational Systems – INES)* objavil letošnjo publikacijo *Pogledi na izobraževanje 2012 – Kazalniki OECD (Education at a Glance 2012 – OECD Indicators)*, ki nosi podnaslov *Vlaganje v ljudi, njihova znanja, spretnosti in izobrazbo za vključujočo rast in delovna mesta*.

Gre za najpomembnejši mednarodni zbornik izbranih primerljivih nacionalnih statističnih podatkov o stanju in učinkih izobraževanja, ki daje možnost spremljanja uspešnosti ustanov in sistemov vzgoje in izobraževanja s primerjanjem v krogu sodelujočih držav iz celega sveta. Zajeti so podatki o uspešnosti izobraževalnih sistemov 34 držav, vključno z 21 državami članicami Evropske unije.

Izid poročila je pozdravila tudi evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade, *Androulla Vassiliou*: »*To poročilo je nepogrešljivo za nacionalne in evropske oblikovalce politike. Države članice se zavedajo, da je vlaganje v izobraževanje pogoj za uspešno prihodnost in dolgoročno blaginjo Evrope. Podatki jasno kažejo, da je donos izobraževanja precej večji kot njegovi stroški. Vendar nas to ne sme uspavati. Poročilo navaja tudi, da so potrebne reforme za posodobitev izobraževalnih sistemov, ki bodo privlačnejši za študente in učitelje.*«

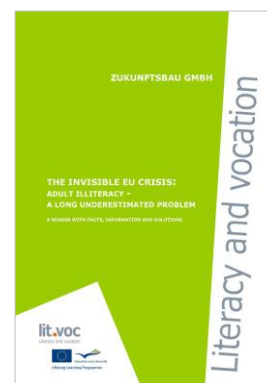
Več o publikaciji je objavljeno v [kratki informaciji](#), ki so jo pripravili v Službi za mednarodno sodelovanje in EU zadeve Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

Vir: [spletna stran OECD](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Projekt o pismenosti na delovnem mestu

Eksperti iz šestih držav EU, sodelavci v projektu *Pismenost in poklic (Literacy and Vocation)*, opredeljujejo pismenost na delovnem mestu kot »*sposobnost za učinkovito komuniciranje na delovnem mestu z uporabo (vendar ne izključno) pisnih informacij in drugih oblik komunikacije. To vključuje ustrezno komuniciranje za doseg ciljev podjetja, reševanje problemov, izpolnjevanje nalog ter ustvarjalno in kritično razmišljanje na delovnem mestu. Gre za zmožnost določanja, kaj, kako, s kom, zakaj in kdaj komunicirati ustno ali pisno, in kako uporabiti jezik in kvantitativne informacije.*« Projektni partnerji menijo, »*da so v potrebe delovnega mesta usmerjeni programi opismenjevanja najbolj učinkovit način, da si zaposleni ali vajenci pridobijo večšine pismenosti.*«

Izsledke projekta so doslej predstavili v publikacijah:

- *Evropa 2012, Skupaj proti funkcionalni nepismenosti: dejstva, informacije in rešitve (Europe 2012, Together Against Functional Illiteracy: Fact, Information and Solutions)* – izšla je aprila 2012;

- *Nevidna kriza EU: pismenost odraslih – dolgo podcenjeni problem. Čitanka z dejstvi, informacijami in rešitvami* ([The Invisible EU Crisis: Adult Literacy – A Long Underestimated Problem. A Reader with Facts, Information and Solutions](#));
- *Temeljno usposabljanje in poklic, Vodnik za poklicne svetovalke in svetovalce na temo funkcionalne nepismenosti. Informacije, namigi in primeri dobre prakse* ([Grundbildung und Beruf, Ein Wegweiser für Berufsberaterinnen und Berufsberater zum Thema funktionaler Analphabetismus in Deutschland 2012. Mit Informationen, Tipps und Best-Practice-Beispielen](#));
- *Temeljno usposabljanje in nadaljnje poklicno usposabljanje, Vodnik z informacijami, dejstvi in primeri dobre prakse* ([Grundbildung und berufliche Weiterbildung, Ein Wegweiser mit Informationen, Fakten und Best-Practice-Beispielen](#)) – vse tri so izšle avgusta letos.

Izsledke projekta bodo predstavili še v teh publikacijah, in sicer:

- *Ugotavljanje potreb pismenosti za poklicne namene: vodnik za poklicne svetovalce* (*Identifying Literacy Needs for Vocational Purposes: A Guide for Vocational Guidance Professionals*), ki bo izšla septembra letos,
- *Zahteve za ustno in pisno komuniciranje, računanje ter medijske veščine v izbranih poklicnih okoljih* (*Requirements for Oral and Written Communication, Mathematics as well as Media Skills in Selected Vocational Settings*), ki bo izšla letošnjega novembra,
- *Temeljni kurikulum* (*Core Curriculum*) – izšla bo februarja 2013, in
- *e-učni pripomočki za usposabljanje in preverjanje* (*e-learning Tool Train & Assessment*), ki bo izdana avgusta prihodnje leto.

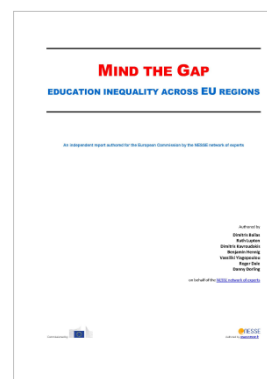
Povzel: Peter Monetti (peter.monetti@acs.si), ACS

Poročilo Evropske komisije opozarja na velike geografske razlike v izobraževanju

Evropska komisija v poročilu z naslovom *Pozor, vrzel – neenakosti na področju izobraževanja med regijami EU* ([Mind the Gap – education inequality across EU regions](#)) ugotavlja, da se možnosti in rezultati izobraževanja med državami članicami in znotraj njihovih nacionalnih meja z geografskega vidika še vedno precej razlikujejo.

Namen poročila je podpreti oblikovalce politik pri njihovih prizadevanjih za oblikovanje učinkovitih ukrepov za odpravo teh razlik. Vsebuje več kot 100 zemljevidov za boljšo predstavo o neenakostih. Za vsak kazalnik opredeljuje 10 najboljših in najslabših regij Evropske unije.

Podatki o Sloveniji, ki je razdeljena v dve regiji – Vzhodno in Zahodno Slovenijo, so objavljeni na strani 141. V tabeli 4.37 so nanizani podatki o ciljnih skupinah in kazalniki 'priložnosti' (Target group and opportunity indicators), rezultati in kazalniki uspešnosti (Outcome and performance indicators) v obeh regijah pa so prikazani v tabeli 4.38.

Glavne ugotovitve poročila so navedene v [povzetku](#) oziroma [sporočilu za medije](#).

Vir: Evropska komisija, [sporočilo za javnost, 14. september 2012](#)

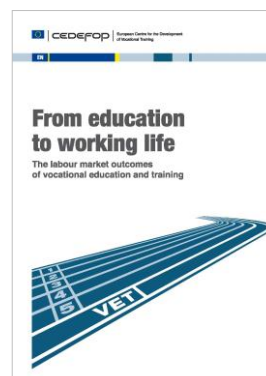
Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Iz izobraževanja v poklicno življenje

O učinkovitosti izobraževanja na splošno je objavljenih in obdelanih več empiričnih podatkov, manj pozornosti pa je namenjene evropskim primerjavam o vplivu vrste izobrazbe na rezultate dela mladih. S pomočjo podatkov ad hoc modula Ankete o delovni sili 2009 se poročilo Cedefopa z naslovom *Iz izobraževanja v poklicno življenje : rezultati poklicnega izobraževanja in usposabljanja za trg dela* ([From education to working life : The labour market outcomes of vocational education and training](#)) osredotoča na rezultate poklicnega izobraževanja in usposabljanja in njihov vpliv na trg dela.

Vir: spletna stran Cedefopa, [19. september 2012](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Mednarodne kvalifikacije

Cedefop je izdal novo publikacijo z naslovom *Mednarodne kvalifikacije* ([International Qualifications](#)), ki podpira dve evropski pobudi: evropski okvir kvalifikacij in evropsko taksonomijo spretnosti, kompetenc in poklicev.

Število dobro prepoznavnih in kakovostnih certifikatov in diplom je vedno bolj cenjeno med različnimi organizacijami in podjetji. To nasprotuje dosedanji praksi, ko so bile vse kvalifikacije prepoznane le s strani državnih ustanov – najpogosteje s področja izobraževanja in usposabljanja. Z razsežnostjo različnih sektorjev, kot so npr. promet, IKT, gradbeništvo, trženje in varjenje, so se strokovnjaki spraševali o preglednosti, kakovosti in zaupanju, ki je potrebno za ponujene kvalifikacije. V ta namen publikacija poskuša odgovoriti na vprašanje, kako prepoznati, opredeliti in zagotoviti konkretne primere 'nedržavnih' in mednarodnih kvalifikacij ter kako zasnovati podlago za boljše razumevanje namena in vrednosti tovrstnih kvalifikacij.

Vir: Education and Culture e-newsletter, september 2012

Priredila: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Odplačilne klavzule v Evropi

Cedefop je izdal končno poročilo raziskave z naslovom *Odplačilne klavzule v Evropi: podpora vlaganj podjetij v usposabljanje* ([Payback clauses in Europe: supporting company investments in training](#)), ki se je ukvarjala s preverjanjem izvedbe spodbud in instrumentov financiranja vlaganj in udeležbe v izobraževanju odraslih in vseživljenjskem učenju.

Zaposlovalci so največji vlagatelji v nadaljevalno poklicno izobraževanje in usposabljanje, vendar ne krijejo vseh potreb po usposabljanju na trgu dela. Eden ključnih tveganj vlaganja je, da zaposleni zapusti zaposlovalca kmalu po koncu usposabljanja, s tem pa novi zaposlovalec žanje koristi usposabljanja. Odplačilne klavzule so sredstvo za preseganje tega tveganja in s tem promocije vlaganja v usposabljanje zaposlenih.

Raziskovalci so opravili pregled dokumentov in literature. S spletno anketo so preverili stanje v 33 evropskih državah, študije primera pa v osmih. Slovenijo uvrščajo v skupino z nizko regulacijo, med države, ki problem ureja na nacionalni ravni. Nekatere države odplačilne klavzule urejajo s sporazumi socialnih partnerjev, druge pa s sporazumi med delodajalci.

Vir: Education and Culture e-newsletter, september 2012

Priredil: Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

IZ DRUGIH VIROV

Deveta številka VETAlert

V [septembrski številki VETAlert](#), mesečnega izbora publikacij, objavljenih v Cedefopovi bibliografski bazi – VET-Bib, je mogoče dostopati do petih Cedefopovih publikacij in osemnajstih publikacij, ki so jih izdali uradi na evropski ravni.

Objavljene so najnovejše publikacije in dokumenti o štirih temah, ki so zastopane v vsaki številki:

- prepoznavanje potreb po strokovni usposobljenosti (16 dokumentov),
- razumevanje kvalifikacij – med 26 publikacijami sta navedeni tudi dve slovenski, in sicer [Kvalifikacije v SOK ter ravni SOK v EOK in EOVK](#) in [Slovensko ogrodje kvalifikacij](#),
- analiza politik izobraževanja (42 dokumentov) in
- usposabljanja ter razvoj vseživljenjskega učenja (22 dokumentov).

Vir: spletna stran Cedefop, [7. september 2012](#)

Povzela: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Poziv državam članicam EU k priznavanju spretnosti, pridobljenih zunaj šole in univerze

Evropska komisija želi ustvariti več zaposlitvenih možnosti predvsem za mlade brezposelne in za tiste osebe, ki imajo malo formalnih kvalifikacij (na primer nizko kvalificirani delavci). Izboljšati želi tudi dostop do visokošolskega izobraževanja za starejše študente. V ta namen je sprožila pobudo za priznavanje spretnosti in kompetenc, pridobljenih zunaj šole ali univerze. Države članice poziva, da do leta 2015 vzpostavijo nacionalne sisteme za potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja. Državljeni naj bi tako pridobili polno ali delno kvalifikacijo na podlagi priznavanja spretnosti in kompetenc, pridobljenih zunaj sistema formalnega izobraževanja. Trenutne primere dobrih praks najdemo le na Finskem, v Franciji, Luksemburgu in na Nizozemskem.

Več si lahko preberete v [sporočilu za javnost](#). Pripenjamo tudi spletno povezavo do [Predloga priporočila Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja](#).

Vir: Education and Culture e-newsletter, september 2012

Priredila: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Izšla je deveta številka revije ECVET

Najnovejša številka revije ECVET ([ECVET magazine No 9 2012](#)) je v celoti posvečena rezultatom zaključne konference pilotnih projektov ECVET 2008–2011, ki je bila februarja 2012 v Bruslju. Po uvodnem razmišljanju *Ute Haller-Block*, vodje enega od oddelkov Izvršne agencije za izobraževanje, avdiovizualne vsebine in kulturo (EACEA), o doživljanju evropskega kreditnega sistema za poklicno izobraževanje in usposabljanje (European Credit System for VET – ECVET), so objavljeni članki, ki prinašajo:

- rezultate dela prvega dneva konference: Skupno razumevanje ECVET – raznolikost praktičnih rešitev;
- pregled rezultatov poskusnih projektov: Rezultati pilotnih projektov ECVET 2008;
- rezultate dela drugega konferenčnega dne: Kateri pogoji morajo biti izpolnjeni za dodatno uresničevanje programa ECVET?;
- prikaz učnih rezultatov finske pobude FINECVET, ki so bili predstavljeni 15. marca 2012 v Helsinkih na zaključni konferenci FINECVET;
- pregled novosti.

Vir: novica Cedefop, [13. september 2012](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Vse starejši učitelji – izziv za izobraževalni sektor Evropske unije

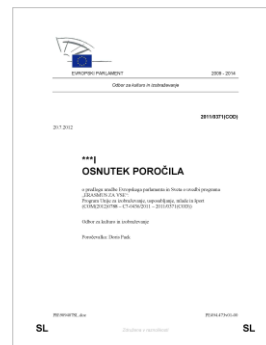
Evropska komisija je objavila *Pogled na izobraževanje 2012 – Kazalniki OECD (Education at a Glance 2012 – OECD Indicators)*, o čemer smo že poročali. Tukaj bi radi opozorili na izziv za izobraževalni sektor Evropske unije. Podatki so namreč pokazali, da je v petih državah članicah EU (Avstrija, Češka, Estonija, Nizozemska in Švedska) več kot 40 % srednješolskih učiteljev starih 50 ali več let. V Nemčiji in Italiji pa je ta odstotek celo višji. Težave predstavljajo tudi razlike med spoloma (v visokošolskih programih v EU je vpisanih skoraj tretjino več žensk kot moških).

Vira: Education and Culture e-newsletter, september 2012, spletna stran Evropske komisije, [11. september 2012](#)

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Osnutek poročila o predlogu programa Erasmus za vse

Predsednica Odbora za kulturo in izobraževanje v Evropskem parlamentu, *Doris Pack*, je pripravila [Osnutek poročila o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa Erasmus za vse](#), ki ga je predstavila 19. septembra 2012. Avtorica predlaga, da se ohrani nekdanje ime programa *Vseživljenjsko učenje*, saj meni, da je splošna prepoznavnost imena kot sinonima za učno mobilnost med širšo javnostjo v Uniji tolikšna, da je treba ime te znamke uporabiti tudi za novi program. Podobno velja tudi za imena podprogramov (*Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci in Grundtvig*). V osnutek je vključila tudi delujoče finančne podpore za mladinske organizacije.

Evropska civilnodružbena platforma za vseživljenjsko učenje (European Civil Society Platform on Lifelong Learning – EUCIS-LLL) in koalicija deležnikov se bosta še naprej zavzemali za enakomerno finančno podporo organizacij v izobraževanju in usposabljanju. Na [spletni strani EUCIS-LLL](#) lahko spremljate najnovejša sporočila za javnost, stališča in spremembe.

Vir: EUCIS-LLL newsletter 44, September 2012

Priredila: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Kaj se skriva za Anbotovimi durmi

Dnevi evropske kulturne dediščine (DEKD) so se začeli v soboto, 22. septembra, v Idriji. V tednu, ki je sledil, se je zvrstilo več kot 140 brezplačnih dogodkov v 70 slovenskih mestih in krajih ([program](#)). Ljubiteljem kulturne dediščine in vsem radovednim so se razkrivale

zgodbe o tem, kako se dediščina prenaša iz roda v rod in na kakšen način povezuje starejše in mlajše generacije.

Že prvi dan DEKD je bilo tudi v Piranu na Tartinijevem trgu po zaslugi društva Anbot zelo živahno. Poleg že tradicionalnega sejma starin so na ploščadi pripravili delavnice, ki so jih poimenovali *Kaj se še skriva za Anbotovimi durmi*. Z njimi so že deveto leto zapored obeležili sodelovanje na *Dnevih evropske kulturne dediščine*.

Izziv *izkušnja dediščine* je bila priložnost za študijske krožke društva Anbot Piran, ki so jo izkoristili za promocijo vseživljenjskega učenja in delili svoja znanja z vsemi tistimi, katerih vrednote so radovednost, ustvarjalnost, dejaven odnos do preteklosti in prostovoljstvo. Medgeneracijsko druženje, povezovanje in skupno ustvarjanje jih je še tesneje povezalo.

Na delavnicah so se obiskovalci lahko učili restavriranja, pletenja beke, sestavljanja mozaikov, vezenja, pletenja, kvačkanja, šivanja gumbov, kaligrafije, izdelovanja zeliščnih žogic za pomirjanje, vozlanja mornarskih vozlov, masažne tehnike ter si izdelali darilce iz naravnega materiala in odnesli domov spominček na morje (na fotografiji; foto: Nataša Cvišič).

Vira: novica Regionalobala.si, [23. september 2012](#), [spletna stran DEKD](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Evropsko jezikovno priznanje 2012

Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS), Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji in tuji kulturni inštituti v Sloveniji so tudi letos obeležili 26. september, evropski dan jezikov. Osrednja dogodka dneva sta bila podelitev Evropskih jezikovnih priznanj 2012 ter jezikovna kavarna z naravnimi govorcji francoskega, italijanskega, nemškega in španskega jezika.

Evropski jezikovni priznanji sta v letu 2012 prejela projekta:

- *Tiny Signers*, ki ga koordinirajo na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana (koordinatorica projekta Živa Ribičič) – »Glavni namen dvoletnega evropskega projekta, ki je sofinanciran s strani programa Vseživljenjsko učenje, podprograma Comenius, je ustvariti možnost za komuniciranje med gluхими, naglušnimi in slišječimi otroki v zelo zgodnjem otroštvu, njihovimi starši in vzgojitelji, ter tako premostiti razkorak, ki obstaja na tem področju v večini evropskih držav. Inovativna metoda, ki je bila v druga jezikovna in kulturna okolja prenesena iz Velike Britanije, posega na področje spreminjanja dosedanjega pogleda na znakovni jezik in ustvarja nove načine povezovanja in interakcije med gluхими in slišječimi ter prispeva k zagotavljanju inkluzivnega okolja, v katerem bi se vsi laže in bolj kakovostno sporazumevali.«

- *Online Slowenisch lernen: Grammatik, Wörterbuch, Übungen*, ki ga izvajajo na Oddelku za slovenistiko / Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (koordinatrici projekta sta Monika Pemič ter dr. Mojca Nidorfer Šiškovič) – »S projektom spletnega tečaja slovenščine «Online slowenish Lernen», ki je bil prvotno zasnovan kot podpora rednemu pouku slovenščine na Univerzi v Hamburgu, so si koordinatorji projekta zadali nalogo, da z uporabo sodobnih tehnologij približajo slovenski jezik in kulturo čim večjemu krogu nemško govorečih učencev, mladostnikov in odraslih. Tečaj je namenjen tudi v tujini živečim potomcem Slovencev, ki niso bili deležni sistematičnega pouka maternega jezika, samostojno pa ga lahko uporabljajo vsi, ki prihajajo v Slovenijo poslovno ali v okviru študijskih izmenjav.«

Priznanje sta nagrajencem podelili državna sekretarka na Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, *Mojca Škrinjar*, ter vodja Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji, *Nataša Goršek Mencin*.

Vir: novica CMEPIUS, [27. september 2012](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izšla je peta letošnja številka glasila ADEES

Andragoško društvo Slovenije (ADS) je na spletni strani objavilo [septembrsko številko](#) e-glasila, v kateri:

- sporočajo, da je bilo društvo pri kandidiranju na javnem razpisu o sofinanciranju dejavnosti združenj v letu 2012 uspešno, saj so jim odobrili dva programa;
- seznanjajo z dogovorom o rabi strokovnih izrazov na Statističnem uradu RS;
- zaradi premajhnega števila prijav odpovedujejo strokovno ekskurzijo na Gradiščansko;
- objavljajo razmišljanje članice ADS, *Ide Srebotnik*, o vlogi pristojnega ministrstva;
- povzemajo nekaj novic Univerze za tretje življenjsko obdobje;
- vabijo na konferenčni dogodek z naslovom *Mednarodna primerjava slovenskega poklicnega in strokovnega izobraževanja – perspektiva razvoja kompetenc in IKT* in na strokovno ekskurzijo Milano, Didacta Basel in Cern, ki jo organizirata Društvo organizacij za izobraževanje odraslih na srednjih šolah (DOIO) in Združenje izobraževalnih institucij G.I.Z. od 24. do 27. oktobra 2012.

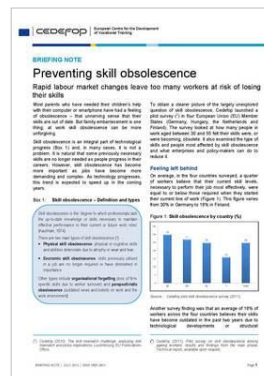

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Preprečevanje zastarevanja znanja

Zaradi hitrih sprememb na trgu dela vse več delavcem grozi zastarevanje njihovih znanj in spretnosti, piše v [kratkem sporočilu Cedefopa](#). V sporočilu za javnost predstavljajo problem zastarevanja znanj, ki ga občutijo tako starši pri učenju s svojimi otroki kot tudi delavci pri svojem delu.

Do zastarevanja znanj prihaja zaradi tehnološkega napredka. Normalno je namreč, da znanja, ki smo jih potrebovali pred leti, danes morda več niso potrebna zaradi napredka v tehnologiji ali/in karijerne rasti zaposlenih. Ker je delo postalo bolj zahtevno in kompleksno, pričakujemo, da bo trend zastarevanja znanj v prihodnje le naraščal. V kratkem poročilu Cedefopa je podanih nekaj statističnih podatkov: predstavljene so razlike med nekaterimi evropskimi državami, med delavci z nižjo in delavci z višjo izobrazbo ter različnimi poklici. Razlike se pojavljajo tudi med zaposlenimi različnih starosti. Več delavcev, starih med 50 in 55 let, meni, da potrebujejo več podpore pri privajanju na nove potrebe dela. Čutijo se 'nezmožne' opraviti dane naloge. Podoben problem se pojavlja tudi med mladimi. Poročilo zato poudarja pomen nenehnega učenja in pravilne opredelitve dela.

Kot zanimivost pripenjamo še povezavo do [diplomske naloge Zastarevanje znanja](#), avtorice *Nataše Brtan*.

Vir: spletna stran Cedefopa, [14. september 2012](#)

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Evropski forum Izobraževanje in usposabljanje 2012

V Bruslju bo 18. in 19. oktobra letos evropski forum *Izobraževanje in usposabljanje 2012* z naslovom *Vlaganje v znanje za rast in delovna mesta*. Njegov namen je aktivirati deležnike in snovalce politik za posodobitev sistemov izobraževanja in usposabljanja v okviru nacionalnih in evropskih politik in instrumentov za izboljšanje gospodarske rasti in zaposlovanja. Letošnji forum se bo osredotočal na izobraževanje in usposabljanje z vidika strategije *Evropa 2020* ter na prihodnost programa *Erasmus za vse*.

Vabilo in dodatne informacije bodo objavljene naknadno.

Več o forumih *Izobraževanje in usposabljanje* v preteklih letih lahko preberete na [spletnih straneh EUCIS-LLL](#), Evropske civilnodružbene platforme za vseživljenjsko učenje (European Civil Society Platform on Lifelong Learning).

Vir: EUCIS-LLL newsletter 44, September 2012

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Protestno pismo ADS ministru dr. Žigi Turku

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (MIZKŠ) je izpeljalo namero, da združi Sektor za izobraževanje odraslih s Sektorjem za višje šolstvo. Novi sektor vodi dozdajšnji vodja Sektorja za višje šolstvo.

Andragoško društvo Slovenije (ADS) se s takšno rešitvijo ne strinja. Svoje stališče smo večkrat in na različne načine sporočili tako ministru kot tudi odgovornim predstavnikom MIZKŠ. Svoj ukrep so utemeljevali le z organizacijskimi razlogi (pa še teh ne z ustreznimi analitičnimi podatki in utemeljitvijo racionalizacije oziroma prihranka), ne pa z vsebinskimi, na katere smo opozarjali. Z nami povsem soglašajo predstavniki andragoške stroke (društva, združenja, ACS, posamezni strokovnjaki). Ministrstvu smo predlagali ustrežnejše rešitve. Naše utemeljitve so bile (na kratko):

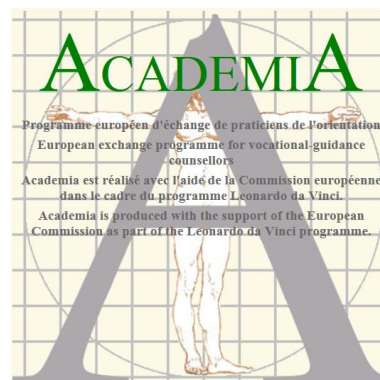
- izobraževanje odraslih je zelo obsežno in raznovrstno področje izobraževanja, namenjeno vsem ljudem, potem ko končajo strnjeno šolsko izobraževanje; področje je specifično, v njem prevladuje neformalno izobraževanje; razmerje med formalnim (šolskim) in neformalnim (pretežno zunajšolskim) je približno 10 : 90 %;
- smiselno ga ne moremo povezati z nobenim področjem šolskega izobraževanja (osnovno, srednje, višje, visoke), saj je prisotno povsod, vendar z majhnim deležem;
- namenjeno je tako splošnemu (osebnemu, državljanškemu) kot tudi poklicnemu izobraževanju in usposabljanju;
- je področje, ki izrazito zahteva medresorsko sodelovanje (poleg ministrstev za izobraževanje in delo je prisotno tudi v vseh drugih vladnih resorjih);
- po našem mnenju je veliko bolj logično, da se združita dva šolska sektorja, npr. srednje in višje šolstvo, ne pa izobraževanje odraslih s šolskimi sektorji;
- dozdajšnji Sektor za izobraževanje odraslih je področju izobraževanja odraslih zagotavljal vsaj relativno, čeprav nepopolno samostojnost upravljanja tega specifičnega področja izobraževanja in je, ob Andragoškem centru Slovenije, zaslužen za njegov relativno ugoden razvoj v zadnjih dvajsetih letih;
- ustrezná rešitev bi bila samostojen direktorat, kar je vsekakor, če tega ni mogoče realizirati v kriznih razmerah, dolgoročen cilj.

Ministra dr. Žigo Turka smo v [protestnem pismu](#), ki smo ga poslali 27. septembra, vnovič opozorili na izpeljano namero, s katero se ne bomo sprijaznili. Očitamo mu, da ne sprejema ponujenega dialoga z nami. Še naprej se bomo zavzemali, da dobi v prihodnosti izobraževanje odraslih ustrezno mesto na državni ravni, tj. samostojen, medresorsko delujoč direktorat, in tudi ustrezne organe na lokalnih ravneh.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), Andragoško društvo Slovenije

Academia – mobilnosti za karierne svetovalce iz izobraževanja in zaposlovanja

Projekt Academia so mobilnosti evropskih kariernih svetovalcev ter šolskih svetovalnih delavcev. Projekt financira evropski program *Vseživljenjsko učenje, Leonardo da Vinci Mobilnost*.

Zavod RS za zaposlovanje v okviru NCIPS / Euroguidance Slovenia sodeluje v Akademii od leta 2005 kot gostitelj evropskih svetovalcev, v letu 2013 pa bomo že četrto leto zapored tudi slovenskim svetovalcem omogočili usposabljanje v tujini. Okoli 250 novih udeležencev se vsako leto udeleži mobilnosti v povprečno 40 organizacijah gostiteljicah. Mobilnosti so objavljene v katalogu na spletni strani <http://www.academia-europe.eu>.

Cilji Academia mobilnosti so:

- priprava evropskih programov usposabljanja za karierne svetovalce,
- promocija izmenjav dobrih praks med evropskimi kariernimi svetovalci ter
- vzpostavitev formalnih in neformalnih mrež med evropskimi svetovalci.

Vsa usposabljanja trajajo en teden med februarjem in majem. Udeleženci si morajo sami urediti odsotnost od dela v izbranem tednu študijskega obiska v dogovoru s svojim delodajalcem. Udeleženci prejmejo dotacijo, s katero lahko pokrijejo stroške nastanitve, poti, dnevnic in zdravstvenega zavarovanja med mobilnostjo.

V večini primerov je delovni jezik na usposabljanju angleščina, pri nekaterih mobilnostih pa je delovni jezik tudi francoščina, nemščina ali španščina. Januarja in februarja je organiziran tečaj konverzacije angleščine za udeležence.

Razpis za udeležbo na mobilnosti v letu 2013 bo v začetku oktobra na voljo na spletni strani <http://www.ess.gov.si/ncips/ncips/academia>, kjer so objavljeni tudi študijski dnevniki preteklih udeležencev. Vtise udeležencev letošnje Academie (*Natali Horvat, Janez Horvat, Sebastjan Antolin, Sabina Sevšek, Neža Deželak, Andreja Grobelšek, Valentina Uran, Tina Kaltenekar in Štefanija Jaksetič Dujc*) lahko preberete v [daljšem članku](#).

mag. Sabina Škarja (sabina.skarja@ess.gov.si), Zavod RS za zaposlovanje, NCIPS/Euroguidance Slovenia

Odlična priložnost – usposabljanje mentorjev delodajalcev naših dijakov in študentov

Projekt *Usposabljanje mentorjev za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom po izobraževalnih programih za pridobitev izobrazbe (UM – PUM)* teče od 27. januarja letos do 31. avgusta 2013. Aktivnosti izvajamo v okviru *Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013* in jih delno financira Evropska unija s sredstvi Evropskega socialnega sklada, delno pa Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

Prenovljeni srednješolski in višješolski programi so okrepili pomen praktičnega usposabljanja z delom oziroma praktičnega izobraževanja tako v srednješolskih kot višješolskih strokovnih programih. Zastavljalo pa se je vprašanje, ali so mentorji pri delodajalcih na to vlogo dovolj pripravljeni. S programom *UM – PUM* skušamo mentorje usposobiti za te naloge.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

UM PUM
Usposabljanja mentorjev
za izvajanje praktičnega usposabljanja
z delom po izobraževalnih programih
za pridobitev izobrazbe

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJSKI PROGRAMI FINANCIRANJA
EVROPSKE UNIJE
za regionalni razvoj

Projekt vodi Gospodarska zbornica Slovenije, [Center za poslovno usposabljanje](#). Med devetimi konzorcijskimi partnerji (Srednja upravno administrativna šola Ljubljana, Srednja ekonomska šola Ljubljana, Srednja ekonomska in trgovska šola Nova Gorica, Šolski center Ptuj, Srednja ekonomska šola Celje, Srednja ekonomska šola Maribor, Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Bled, Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor) je tudi ESIC Kranj, Višja strokovna šola.

V projektu bo za najmanj 600 mentorjev pri delodajalcih izvedenih več usposabljanj za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom in za izvajanje praktičnega izobraževanja, ki bodo trajala najmanj 24 pedagoških ur. Usposabljanje teče po programu, ki je objavljen na spletnih straneh [Centra za poklicno izobraževanje](#).

Člani skupine bomo predavanja za delodajalce Ekonomsko-trgovske šole ESIC Kranj in Višje strokovne šole ESIC Kranj izvajali januarja in maja prihodnje leto.

Lidija Grmek Zupanc (lidija.grmek@guest.arnes.si), ESIC Kranj, Višja strokovna šola

Projekt Dvig ravni pismenosti v RIC Novo mesto

Na Razvojno izobraževalnem centru Novo mesto (RIC Novo mesto) smo v projektu *Dvig ravni pismenosti* v izobraževalni sezoni 2011/2012 uspešno izvedli 33 programov. Izpeljali smo več izvedb programa *Računalniška pismenost za odrasle*, *Računalniško in digitalno opismenjevanje za odrasle*, programe *Usposabljanje za življenjsko uspešnost: Most do izobrazbe (UŽU – MI)*, *Izzivi podeželja (UŽU – IP)*, *Moj korak (UŽU – MK)*, *Jaz in moje delovno mesto (UŽU – MDM)*, *Beremo in pišemo skupaj (UŽU – BIPS)*, *Razgibajmo življenje z učenjem (RŽU)* (na fotografiji) ter tudi dva krajša programa *Knjige so zame* ter *Branje za znanje in branje za zabavo (BZZ)*.

V programih udeleženci pridobijo znanja in spretnosti za reševanje vsakodnevnih situacij, boljšo kakovost življenja, večjo konkurenčnost na trgu delovne sile in ponoven vstop v izobraževanje. Brezplačne poti izobraževanja smo v pretekli izobraževalni sezoni omogočili več kot 440 odraslim, željnih novih znanj, več kot 230 udeležencev pa je pridobilo javnoveljavna potrdila. Tako smo v projektu izpeljali skoraj 2.600 izobraževalnih ur.

Zaključna evalvacija programov je pokazala, da so udeleženci zelo dobro ocenili programe, njihovo vsebino in učitelje, ki so programe izvajali. Ena od udeleženk programa *UŽU – MI* je zapisala: »...Veliko mi je pomenilo druženje z drugimi udeleženkami, predvsem pa bi pohvalila mentorice. Najbolj sem bila navdušena nad učenjem računalništva in angleškega jezika. Program bi priporočila vsem brezposelnim.«

Nina Novak (nina.novak@ric-nm.si), RIC Novo mesto

Zaključna konferenca projekta Učinkovita implementacija izobraževalnih programov in zagotavljanje kakovosti 2010–2012

Center RS za poklicno izobraževanje (CPI) je v torek, 11. septembra 2012, v Kongresnem centru Brdo organiziral zaključno konferenco projekta *Učinkovita implementacija izobraževalnih programov in zagotavljanje kakovosti 2010–2012*. Udeležilo se je je 150 ljudi, med njimi tudi vabljeni gostje iz Makedonije, Črne gore, Srbije ter Bosne in Hercegovine.

Konferenco je s pozdravnim nagovorom odprl *dr. Jurij Šink*, v. d. generalnega direktorja Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih na Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (MIZKŠ). Sledil je nagovor *Elida Bandelja*, direktorja CPI (na fotografiji), ki je poudaril pomen Evropskega socialnega sklada (ESS) za razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Glavna tema konference je bila predstavitev dosežkov projektne aktivnosti, ki sta jih omogočila Evropska unija s sredstvi ESS in MIZKŠ. V projektu so tekle štiri projektne aktivnosti:

- Evalvacija učinkov implementacije novih izobraževalnih programov in zagotavljanje kakovosti pedagoškega procesa,
- Vrednotenje kompetenc,
- Razvoj izvedbenega kurikula in
- Informiranje in svetovanje za načrtovanje in vodenje kariere.

Podrobne rezultate in publikacije, ki so bile izdane v projektu, najdete na [spletni strani CPI](#).

Ob koncu tega projekta na Centru RS za poklicno izobraževanje že vidimo nove cilje in izzive, ki bi tudi v prihodnje lahko pripomogli k izboljšanju kakovosti poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Tina Mrzel (mrzelt@cpi.si), Center RS za poklicno izobraževanje

Obisk evropskega komisarja Lászlója Andora na Bobu

V četrtek, 17. septembra 2012, pa mogoče že kakšen dan prej, je na Zavodu Bob vladalo izredno stanje. Iz Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, natančneje iz Direktorata za evropsko kohezijsko politiko,

so nam sporočili, da nas bo obiskal evropski komisar za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje, *László Andor*. Zavod BOB je 'zadel' protokol.

Omenjenega dne, natančno ob 16.40, je pred naša vrata zapeljal avto s komisarjem. Sprejela sta ga direktorica Zavoda Bob, *Mojca Fajdiga*, ter v. d. generalnega direktorja Direktorata za evropsko kohezijsko politiko, *Matija Vilfan*. Komisarja z njegovim spremstvom smo povabili v naše prostore (na fotografiji levo; foto: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo), kjer smo mu po uvodnem pozdravu *Matije Valfana* predstavili dejavnosti in poslanstvo Zavoda Bob, program *Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM* ter projekt, ki so ga izvedli lanskoletni PUMovci, *Trgovina*. Sledili sta zgodbi bivše udeleženke PUM Radovljica, *Jane Urbanija*, ter udeleženca PUM Ljubljana, *Nejca Pokeca*.

Po zaključku formalnega dela si je komisar ogledal naše prostore in razstavo nekaterih izdelkov prejšnjih projektov programa *PUM*, predstavili pa smo mu tudi vizijo in dosedanje rezultate programa *Preobrat*.

Komisar je izrazil pohvalo našemu delu in hkrati začudenje nad tem, da tako majhna ekipa dela toliko različnih stvari. Všeč so mu bili motivi zmaja na majicah ter lutke in mila zmajčkov. Prav posebej sta ga navdušili naši mobilni stojnici (na fotografiji desno; foto: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo). Pri Nejcju se je takoj pozanimal, koliko jih lahko naredijo, če bi jih slučajno potrebovali v Bruslju.

Celotno srečanje je potekalo v sproščenem vzdušju. Komisar se je kljub nervozi njegovega spremstva pri nas zadržal dlje, kot je bilo predvideno, vendar smo prepričani, da ga je letalo počakalo.

Simona Hodnik (info@zavod-bob.si), Bob, zavod za izobraževanje in kulturne dejavnosti, Ljubljana

Mednarodna znanstvena konferenca omrežja ELOA v Ljubljani

V Ljubljani je bila od 19. do 21. septembra mednarodna znanstvena konferenca Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih (European Society for Research on the Education of Adults – ESREA). Konferenco z naslovom *Medgeneracijska solidarnost in izobraževanje starejših v skupnosti* ([*Intergenerational solidarity and education of older adults in community*](#)) je organizirala Filozofska fakulteta, Oddelek za pedagogiko in andragogiko (v sodelovanju s Cmeplusom) in ob finančni podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport ter Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS – ARRS.

To je bila tretja znanstvena konferenca v novoustanovljenem Omrežju za raziskovanje izobraževanja in učenja starejših odraslih (Network on Education and Learning of Older Adults – ELOA), ki je del združenja ESREA.

Slavnosti govorniki ob odprtju konference so bili: prorektor Univerze v Ljubljani, *prof. dr. Aleš Valič*, prodekan Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, *prof. dr. Vojko Gorjanc*, predstojnik Oddelka za pedagogiko in andragogiko FF, *prof. dr. Janko Muršak*, ter pobudnik vzpostavitve omrežja ELOA, *prof. dr. Bernhard Schmidt-Herta* z Univerze Tübingen (na fotografiji spodaj).

Od približno 80 udeležencev konference je bila več kot polovica tujcev iz enajstih evropskih držav ter Avstralije in Hong Konga. Uvodna predavanja so v treh dneh imeli priznani strokovnjaki z različnih evropskih univerz: *dr. Ana Krajnc* (Slovenija), *dr. Peter Jarvis* (Anglija), *dr. Marvin Formosa* (Malta), *dr. António Fragoso* (Portugalska), *dr. Ann-Kristin Boström* (Švedska) in *dr. Barry Hake* (Nizozemska). Odprli so mnoga vprašanja, povezana z izobraževanjem starejših v različnih nacionalnih kontekstih in v spreminjajočih se demografskih, ekonomskih, socialnih in političnih okoliščinah. Izhodiščna predavanja so bila podlaga za delo v skupinah, kjer je rezultate lastnega raziskovanja izobraževanja starejših in medgeneracijskega izobraževanja predstavilo 33 strokovnjakov iz različnih držav, med katerimi je bilo tudi osem predstavitev evropskih projektov s tega področja (pod okriljem Cnepiusa).

Prvi večer uvodnega dneva je udeležence konference gostil Slovenski etnografski muzej, kjer so člani Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje predstavili delo starejših prostovoljcev v različnih kulturnih in drugih ustanovah po Sloveniji. Ena od starejših prostovoljk je udeležence konference popeljala po razstavi z naslovom *Jaz, mi in drugi: podobe mojega sveta*.

Na konferenci je bilo ob pestrem strokovnem programu tudi dovolj priložnosti za vzajemno povezovanje raziskovalcev in sklepanje dogovorov za prihodnje sodelovanje.

Naslednja konferenca omrežja ELOA bo predvidoma prihodnjo jesen na Danskem.

Dr. Sabina Jelenc Krašovec (sabina.jelenc@guest.arnes.si), Filozofska fakulteta, Oddelek za pedagogiko in andragogiko

Za nami je strokovni posvet o svetovalnem delu z ranljivimi ciljnim skupinami

20. septembra 2012 smo v sklopu osmih *Dnevo slovenskih svetovalnih središč* organizirali posvet z naslovom *Svetovalno delo z ranljivimi ciljnim skupinami in možnosti izobraževanja in učenja ranljivih odraslih*.

V svetovalnih središčih ugotavljamo, da postaja ponudba programov izobraževanja in učenja odraslih vse bolj celovita, obenem pa postajajo situacije, v katerih se znajdejo posamezniki, vse bolj zapletene.

Različnih poti, po katerih pridejo posamezniki do informacij o izobraževanju, si ne moremo več predstavljati brez učinkovitega delovanja omrežja različnih izobraževalnih in svetovalnih organizacij. Zato smo na posvet povabili partnerske organizacije v ožjem in širšem lokalnem okolju, različna društva, nevladne organizacije,

izobraževalne ustanove ter skupaj z njimi razmišljali o možnostih in priložnostih informiranja in poglobljanja dejavnosti mreženja.

Strokovnega posveta se je udeležilo kar 48 posameznikov iz zelo različnih organizacij, česar smo bili zelo veseli. Direktorica Andragoškega zavoda Maribor – Ljudske univerze, *Irena Urankar*, je prisotnim predstavila številne brezplačne izobraževalne programe, ki so primerni tudi za ranljive (osnovna šola za odrasle, programi za Rome, priseljence, obsojence na zaporno kazen, mlade, ki so predčasno končali s šolanjem, manj izobražene, brezposelne ipd.). V osrednjem delu je *dr. Vesna Godina Vuk* (na fotografiji) razmišljala o motivaciji ranljivih za izobraževanje. V nadaljevanju so sledili primeri dobrih praks iz ožjega in širšega lokalnega okolja.

Vodeni pogovor je tekel v dveh delovnih skupinah, pri čemer je ena skupina razmišljala o medijskem prostoru za promocijo svetovanja in izobraževanja odraslih s poudarkom na brezplačnih možnostih izobraževanja, druga pa o socialni animaciji in mreženju organizacij pri motiviranju ranljivih ciljnih skupin za izobraževanje.

Posvet smo končali z dobrimi željami za nadaljnje povezovanje pri svetovalnem delu, pri čemer moramo kot omrežje namenjati posebno skrb in pozornost ranljivim, ki našo pomoč najbolj potrebujejo.

Podrobnosti lahko preberete v [daljšem članku](#).

Alenka Sagadin Mlinarič (alenka.sagadin.mlinaric@azm-lu.si), Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza

Simpozij o pomenu priznavanja neformalno pridobljenega znanja v NVO

Na simpoziju z naslovom *Priznavanje in pomen neformalno pridobljenega znanja v nevladnih organizacijah v teoriji in praksi v Sloveniji in Evropi* v organizaciji mreže MINVOS – znanje za vse, ki je bil 26. septembra 2012 v prostorih Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (MIZKŠ), so povabljeni gosti obravnavali naslovno temo iz različnih zornih kotov:

- mag. *Borut Mikulec* s Centra Republike Slovenije za poklicno izobraževanje je predstavil Slovensko kvalifikacijsko ogrodje: ogrodje še vzpostavljajo, njegove evropske smernice pa dopuščajo prepoznavanje znanja, pridobljenega v neformalnem izobraževanju;
- *izr. prof. dr. Dejan Hozjan* z Univerze na Primorskem je spregovoril, o tem, kako neformalno pridobljeno znanje upoštevajo na fakultetah: vse je odvisno od profesorjev, ki pa trenutno niso motivirani za priznavanje, saj ni motivacijskih mehanizmov;
- *Katarina Bremec Slanič*, predstavnica e-Študentskega Servisa, je izpostavila pomen neformalno pridobljenih znanj in zmožnosti z vidika delodajalcev: delodajalci takšno znanje cenijo, zlasti pa jim je všeč storitev »Moje izkušnje«, ki ga je e-Študentski Servis vzpostavil skupaj z Zavodom Nefiks;

28

- *dr. Zoran Jelenc*, predsednik Andragoškega društva Slovenije, je govoril o pomenu neformalnega izobraževanja in možnostih, ki se nam odpirajo;
- *Nataša Hafner Vojčič*, MIZKŠ, Direktorat za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih, je opisala prizadevanja ministrstva na tem področju.

Gostje in navzoči udeleženci so se strinjali, da je do družbe, ki bo znala ceniti in spodbujati neformalno pridobljeno znanje, še dolga pot. Nakazane so bile možnosti, ki se bodo tistim, ki se neformalno izobražujejo v nevladnih organizacijah, odpirale v prihodnje. Neformalno izobraževanje je pomembno z vidika poklicnega in osebnostnega razvoja posameznika, vseživljenjske karijerne orientacije in razvoja potencialov, ki se jih zaradi različnih razlogov ne da v polni meri razviti v formalnem izobraževanju. Zatika se, ko je potrebno tako pridobljeno znanje dokazati v formalnih kontekstih: pri napredovanju na delovnem mestu ali pri vpisu v formalne izobraževalne programe. Mreža MINVOS s podporniki je prav zato na vse pristojne odločevalce naslovila pobudo o čimprejšnji vzpostavitvi mehanizmov za priznavanje neformalno pridobljenega znanja, ki so opisani v [memorandumu](#).

Dogodek je bil namenjen tudi srečanju članic mreže MINVOS, kjer so poročali o dosedanjem delu mreže, del časa pa so namenili posvetu o civilnem dialogu in sprejetju strategije razvoja izobraževalnih NVO.

Več informacij boste našli na [spletni strani MINVOS](#).

Alenka Blazinšek (alenka@nefiks.si), MINVOS – znanje za vse

NE PREZRITE

Novi razpisi Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport je objavilo nove razpise za projekte, ki bodo sofinancirani s strani Evropskega socialnega sklada.

[Javni razpis za spodbujanje raziskovalno-razvojnih projektov razvoja e-storitev 2012–2014](#) bo spodbujal vlaganje v raziskovanje in eksperimentalni razvoj e-storitev. S tem bodo vključeni spodbudili gospodarstvo k uveljavljanju novih organizacijsko razvojnih in poslovnih konceptov. Med tematskimi področji so tudi znanstvene in izobraževalne e-storitve.

Namen naslednjega [razpisa](#) je vzpostavitev novih kreativnih jeder, ki delujejo v raziskovalnih organizacijah, s potencialom za zagotavljanje policentričnega razvoja. Ta bo prispeval k večji raziskovalni konkurenčnosti in možnosti za razvoj posamezne regije, vzpostavitvi medinstitucionalnega sodelovanja z ustanovami znanja in gospodarstvom. Vzpostavljene bodo kritične mase znanja za učinkovito povezovanje v mednarodnem prostoru ter okrepljena interdisciplinarna jedra, ki bodo zmožna reševanja kompleksnih družbenih izzivov ter potreb s ciljem prenosa novo pridobljenega znanja v pedagoškem procesu.

[Javni razpis raziskovalni vavčar](#) spodbuja raziskave podjetij, ki se izvajajo z najemom raziskovalnih organizacij, ki nastopajo v obliki podpornega okolja.

Vir: E-novice Kohezijskega e-kotička (september 2012)

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Program jesenskih seminarjev Inštituta za razvijanje osebne kakovosti

[Inštitut za razvijanje osebne kakovosti](#) ponuja pedagoškim delavcem v vzgoji in izobraževanju številne seminarje. Med jesensko ponudbo predstavljamo:

- [Moč samozavestnega nastopa](#) (Ljubljana, 19. oktober 2012) – seminar, ki ga vodi *Zdenka Peloz*, univ. dipl. socialna pedagoginja, svetovalka transakcijske analize in specializantka psihoterapije, je namenjen vsem, ki želijo okrepiti občutek lastne vrednosti, povečati svojo učinkovitost in zadovoljstvo v življenju;
- [Kako postaviti meje v medsebojnih odnosih?](#) (Ljubljana, 20. oktober 2012) – seminar, ki ga vodi *Ksenja Kos*, univ. dipl. pedagoginja in prof. sociologije ter specializantka transakcijsko analitične psihoterapije, priporočajo vsem, ki se želijo naučiti učinkovitega postavljanja meja za zaščito sebe ter preprečevanje stresa in konfliktov v medsebojnih odnosih;
- [Tako kot mislim, se tudi vedem](#) (Ljubljana, 10. november 2012) – seminar, ki ga vodi specialna pedagoginja, *dr. Branka D. Jurišič*, namenjajo strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju ter drugim, ki želijo pridobiti znanja s področja učinkovitega spreminjanja motečega vedenja učencev.

[Prijavnico](#) pošljite po pošti na naslov: Inštitut R.O.K., Dunajska 51, 1000 Ljubljana (F: 01 4362 433).

Več informacij lahko dobite po telefonu (T: 01 4362 433) in po e-pošti (E: izobrazevanje@insti-rok.si).

Povzela: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

POSVETI, KONFERENCE

3rd World Forum for Lifelong Learning (3. Svetovni forum o vseživljenjskem učenju)

Marakeš, Maroko, 31. oktober do 2. november 2012

Tema dogodka, ki ga organizira Svetovni odbor za vseživljenjsko učenje (World Committee for Lifelong Learning) v sodelovanju z Unescovim inštitutom za vseživljenjsko učenje (UNESCO Institute for Lifelong Learning – UIL), Mednarodnim svetom za izobraževanje odraslih (International Council for Adult Education

– ICAE) in maroški partnerji, je *Učenje skozi vse življenje, zakaj in kako?* (*Learn throughout life, why and how?*). Informacije o forumu so dostopne na <http://forum.wcfel.org>.

Teden globalnega učenja 2012

Slovenija, od 10. in 18. novembra 2012

Osrednja tema letošnjega, že 6. *Tedna globalnega učenja (TGU)* se glasi *Premaknimo svet*. Osredotoča se na vse dejavnosti, povezane z odgovornim ravnanjem posameznikov do našega planeta in njegovih prebivalcev. Organizator Tedna, platforma Sloga, vabi k sodelovanju šole, mladinske organizacije in nevladne organizacije po Sloveniji. Prijavite se lahko do 20. oktobra (E: dunja.segrt@sloga-platform.org). [Vabilo](#) s podrobnejšimi informacijami in [prijavnico](#) najdete tudi na [spletni strani platforme Sloga](#).

Izobraževalni management 2012: Trendi v izobraževanju

Bled, Slovenija, 23. november 2012

Podjetje Planet GV, d.o.o., vabi na konferenco, ki je namenjena vodstvenim in vodilnim delavcem, strokovnjakom za ravnanje z ljudmi pri delu, predavateljem in trenerjem, svetovalnim in drugim andragoškim delavcem in vsem, ki se ukvarjate z izobraževanjem. Na konferenci bodo že enajsto leto zapored razglasili in nagradili 10 najboljših podjetij oziroma organizacij, ki najbolj sistematično vlagajo v spopolnjevanje znanja in usposabljanje zaposlenih, ter predstavili primerjalno analizo napredka. Podrobnejše informacije najdete na [spletni strani organizatorja](#).

Konference in seminarji omrežij ESREA v letu 2013

V prejšnji številki smo napovedali prve tri konference/seminarje Omrežja Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih (European Society for Research on the Education of Adults – ESREA) v prihodnjem letu. Sledili bosta še dve:

- od **4. do 7. septembra 2013** bo v Berlinu 7. Evropska konferenca o raziskovanju (triletna ESREA konferenca) z naslovom *Spremenljivi položaj izobraževanja odraslih v prehodnem obdobju* (*Changing configurations of adult education in transitional times*) – podrobnosti so objavljene na spletni strani <http://ebwb.hu-berlin.de/aktuelles/esrea>;
- Omrežje Spol in izobraževanje odraslih (Network on Gender and Adult Learning) vabi na konferenco z naslovom *Zasebni svet(ovi) – spol in priložnostno učenje odraslih* (*Private(s) world(s) – gender and informal learning of adults*), ki bo od **10. do 12. oktobra 2013** v Coimbri na Portugalskem – informacije o dogodku so na voljo v [povabilu](#).

2nd UNESCO Mobile Learning Week (MLW)

(2. Unescov Teden mobilnega učenja)

Pariz, Francija, 18. do 22. februar 2013

Cilj dogodka je preučevanje mobilnega učenja kot edinstvenega in pomembnega deležnika pri doseganju ciljev kampanje *Izobraževanje za vse (Education for All – EFA)*. Ti so: povečanje dostopnosti izobraževanja, kakovosti in enakosti. MLW 2013 se bo osredotočil na tri cilje strategije EFA v povezavi z mobilnim učenjem: dvig pismenosti pri mladini in odraslih, dvig kakovosti izobraževanja ter enakopravno vključevanje deklic/žensk v temeljno izobraževanje. V času Tedna bosta dva dogodka: *Simpozij o mobilnem učenju*, ki bo

18. in 19. februarja, in *MLW Webinar*, 21. in 22. februarja. Podrobnejši zapis je objavljen na [spletni strani Unesca](#).

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

OSTANI v šoli! : priročnik dobrih praks za preprečevanje osipa / [pri nastajanju priročnika so sodelovali Barbara Božič ... [et al.] ; uredili Barbara Božič, Danuša Škapin ; prevod povzetka Romana Mlačak ; fotografija in ilustracija Saša Kerkoš]. - Ljubljana : CPI, Center RS za poklicno izobraževanje, 2007 ([Begunje na Gorenjskem] : Cicero). - 117 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Rdeča nit)

PREGLED dejavnosti za udejanjanje strategije vseživljenjskosti učenja : delovno gradivo / [urednik Zoran Jelenc]. - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije : Javni zavod Pedagoški inštitut, 2007 (Ljubljana : Grafika 3000). - 26 str. : ilustr. ; 30 cm. - Dostopno tudi na: <http://www.andragosko-drustvo.si/pdf/strategijadelgradivo.pdf>

PRIPOROČILA šolam za izvajanje samoevalvacije : ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v poklicnem in strokovnem izobraževanju / [pri pripravi priporočil so sodelovali Darko Mali ... [et al.] ; fotografija in ilustracija Saša Kerkoš]. - Ljubljana : CPI, Center RS za poklicno izobraževanje, 2007 ([Begunje na Gorenjskem] : Cicero). - 18, 17 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Poti / CPI)

Q-placements handbook : for the quality of international workplace training for initial vocational training students. - Terrassa (Španija) : Official Chamber of Commerce and Industry, 2011. - 156 str. : ilustr. ; 30 cm. - Dostopno tudi na: http://www.q-placements.eu/pdf/results/ENGLISH/q-placements_handbook.pdf.

The REPUBLIC of Korea [Elektronski vir]. - Video in besedilni podatki. - [Seul] : Ministry of Education, Science and Technology, 2009. - 1 video DVD ; 12 cm

REVIEW of contexts and structures for education for sustainable development : 2009 / [prepared by Arjen Wals]. - Paris : UNESCO, cop. 2009. - 80 str. : ilustr. ; 30 cm. - (Learning for a sustainable world)

RIQUELME, Graciela C.

Social debt in youth and adult education : assessment of necessary resources / Graciela C. Riquelme y Natalia Herger ; [english translating Beatriz Simonetti]. - Montevideo : GEO/ICAE, [2009 ali 2010]. - 23 str. : preglednice ; 23 cm

SMERNICE za vodenje izobraževalnega procesa pri uveljavljanju družbene odgovornosti v socialnem in zdravstvenem sektorju / [avtorji: Andrea Landini ... [et al.]. - Ljubljana : Center Spirala, 2006 ([Ljubljana] : Matit Trade). - 71 str. : ilustr. ; 25 cm

SOCIAL education in Japan. - [Tokyo] : Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology, [med 2006 in 2009]. - 7 str. : preglednice ; 30 cm. - Dostopno tudi na: http://www.mext.go.jp/component/a_menu/education/detail/_icsFiles/fieldfile/2010/06/01/1285289_1.pdf

ŠTEFANC, Damijan

Z učnimi gradivi do kakovostnega znanja : poročilo o evalvaciji empirične raziskave in racionalne evalvacije : značilnosti in uporaba učnih gradiv v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju / [avtorji Damijan Štefanc, Jasna Mažgon, Danuša Škapin] ; ilustracije Aleksander Nišavič Aco, Vladimir Leben]. - Ljubljana : Center RS za poklicno izobraževanje, 2011 (Begunje : Cicero). - 88 str. : ilustr. ; 24 cm

TEACHING reading in Europe : contexts, policies and practices / Eurydice. - Brussels : Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, cop. 2011. - 206 str. : graf. prikazi, preglednice, zvd. ; 30 cm. - Dostopno tudi na: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/130EN.pdf.

TEŽAVE v vedenju kot izziv : naša pot / [uredniški odbor Valerija Bužan ... [et al.] ; prevod iz angleščine Špela Byrne]. - Ig : CUDV Draga, 2010 (Ljubljana : Hren). - 169 str. : ilustr. ; 27 cm

TTCOMNET : TTnet - osnovni instrument uvajanja koncepta vseživljenjskega učenja na področju izobraževanja in usposabljanja učiteljev : poročilo / [poročilo so pripravili Davorin Majkus ... [et al.] ; uredili Davorin Majkus, Tanja Logar, Anica Koprivc Prepeluh ; fotografija Saša Kerkoš, Peppermint]. - Ljubljana : CPI, Center RS za poklicno izobraževanje, 2006 ([Begunje na Gorenjskem] : Cicero). - 49 str. : ilustr. ; 24 cm

UGRABLJENA ljubezen : priročnik za pouk o domoljubju = Oteta ljubav : priručnik za nastavo građanskog vaspitanja = Abducted love : workbook for the teaching about civic education / Oto Luthar ... [et al.] ; uredila, urednica, edited by Tanja Petrović ; [prevodi Martin Pogačar ... [et al.] ; fotografija Jaka Prijatelj ... et al.]. - Ljubljana : Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011. - 145 str. : ilustr. ; 23 cm. - (Zbirka Moj zvezek = Serija Moja sveska = Series My workbook, ISSN 1581-9086 ; zv. 2)

UVAJANJE rešitev s področja vključevanja migrantov v izvedbene kurikule : zbornik. - Koper : Osnovna šola Koper, 2010 (Divača : Tiskarna Mljač). - 82 str. : ilustr. ; 24 cm

Z znanjem proti revščini in socialni izključenosti : konferenca v programu Vseživljenjsko učenje, Ljubljana, 8. december 2010 / [avtorici [i. e. pripravili] Jelka Arh, Alenka Flander]. - Ljubljana : CMEPIUS,

Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja, 2011 ([Bevke] : Bograf). - 44 str. : ilustr. ; 28 cm

ZUKUNFTSFORUM des Verbandes Österreichischer Volkshochschulen (5 ; 2011 ; Linz)

Lernwelten, soziale Milieus und Bildungsbeteiligung."Wer fehlt in den Volkshochschulen" : Dokumentation des Zukunftsforum 2010 des Verbandes Österreichischer Volkshochschulen : 23. bis 25. Juni 2010 in Linz (VHS Wissensturm) / [Peter Zweielehner, Hrsg.]. - Wien : Verband Österreichischer Volkshochschulen, 2011. - 66 str. : ilustr. ; 30 cm

ŽERDIN, Tereza

Motnje v razvoju jezika, branja in pisanja : [priručnik za pomoč specialnim pedagogom in učiteljem pri odpravljanju motenj v razvoju jezika, branja in pisanja] / Tereza Žerdin ; [ilustriral Božo Kos]. - 1. ponatis. - Ljubljana : Bravo - društvo za pomoč otrokom in mladostnikom s specifičnimi učnimi težavami : Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše, 2011 (Mengeš : Artline). - 2 zv. : ilustr. ; 30 cm

ACKER, David

Education for rural people : the role of education, training and capacity development in poverty reduction and food security / David Acker, Lavinia Gasperini. - Rome : Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2009. - XIX, 130 str. : barvne fotogr. ; 24 cm. - Dostopno tudi na: <http://www.fao.org/docrep/012/i0760e/i0760e00.htm>

ČLOVEKOVE pravice žensk [Videoposnetek]. - Ljubljana : Amnesty International Slovenije, 2004. - 1 videokaseta (VHS)(41 min) : barve, zvok

FRANKOVIĆ, Romana

Priročnik za učenje človekovih pravic žensk [Elektronski vir] / Romana Franković. - Ljubljana : Amnesty International Slovenije, 2004. - 1 el. optični disk (CD-ROM) : barve ; 12 cm. - El. publikacija v html formatu

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta

- v sredo in petek od 10. do 12. ure,
- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure.

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Izvršna urednica: Nevenka Kocijančič (T: 01 5842 595, E: nevenka.kocijancic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS, dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zagmajster | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Računalniška postavitev: Nevenka Kocijančič | Korektorja: Peter Monetti, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.